

Wielkanocne tradycje

Wielkanoc wiąże się z wieloma tradycjami, sięgającymi nawet XIV wieku. Jest nie tylko ważna ze względu na duchowy wymiar. Jest to bowiem czas, kiedy przyroda na nowo budzi się do życia.

Wiosenne porządki

Dawniej początek wiosny był idealną okazją do wielkich porządków. Sprzątało się mieszkania, malowało domy, robiło się świąteczne dekoracje i przyozdabiało nimi pomieszczenia. Nadal panuje zwyczaj sprzątania domu tuż przed Wielkanocą. Wedle starego zwyczaju, wszyscy domownicy muszą przyłożyć się do porządków.

Malowanie jaj

Każdy region naszego kraju ma swój charakterystyczny sposób ozdabiania jaj. Są one symbolem pomyślności oraz rodzącego się życia. Stanowią bardzo ważny element Wielkanocy.

Wielki Tydzień

Wielki Tydzień rozpoczyna się wraz z Niedzielą Palmową. Dawniej zwana "Kwietną" lub "Wierzbową", stanowi bardzo ważny dzień w religii chrześcijańskiej. Symbolizuje wjazd Jezusa do Jerozolimy. W Niedzielę Palmową należy udać się do kościoła w celu poświęcenia tzw. palemki. Są one wykonane z gałązek wierzby, ozdobionych bukszpanem i kwiatami. Kiedyś poświęconą palemką uderzało się lekko każdego z domowników. Następnie umieszczano ją za obrazem lub nad drzwiami. Miało to chronić przed burzą oraz ogniem.

Triduum Paschalne

W Wielki Czwartek zaczyna się Triduum Paschalne. Z ołtarza znikają wszelkie przedmioty, a dzwony milkną aż do czasu zmartwychwstania.

Następnie w Wielki Piątek odbywają się Drogi Krzyżowe, podczas których składa się ciało Chrystusa do grobu. Tego dnia obowiązuje ścisły post. Jedną z

dawnych tradycji było zakopywanie żuru i śledzia, które były typowo postnymi potrawami. Istniał również zwyczaj przybijania śledzi do drzewa.

Za dawnych czasów w Wielką Sobotę spryskiwano dom wodą na znak pomyślności. Palono leszczynę, a jej popiół rozrzucono przy pierwszej orce, na znak dobrobytu. Obecnie w Wielką Sobotę święcone są nie tylko świąteczne pokarmy, ale i woda, ogień oraz cierń. Ozdobione bukszpanem koszyki powinny zawierać:

- baranka - symbol zmartwychwstałego Jezusa
- jajka - symbol rodzącego się życia
- chleb - symbol ciała Chrystusa, dobrobytu i pomyślności
- chrzan - symbol męki Pańskiej
- sól - istota prawdy
- ser - symbol pojednania człowieka z naturą
- babkę - symbol umiejętności

Wszelkie prace domowe, takie jak sprzątanie czy gotowanie potraw wielkanocnych, powinno zostać zakończone przed poświęceniem koszyczka.

Niedziela Wielkanocna

W Wielką Niedzielę nie może zabraknąć stołu przykrytego białym obrusem. Na śniadanie zazwyczaj są: żurek, biała kielbasa, ćwikła z chrzanem, pasztety, pieczenie oraz szynki. Konieczne są również wielkanocne ciasta, takie jak mazurki, babki, serniki (zwane kiedyś przekładańcem). W niektórych regionach po świątecznym śniadaniu następuje tzw. zajaczek wielkanocny - czyli szukanie drobnego upominku ukrytego gdzieś w domu.

Śmigus - dyngus

Wielkanocny Poniedziałek (lany poniedziałek, śmigus-dyngus) to czas radości, zabawy, psikusów, na które wszyscy czekali przez cały okres postu. W tym dniu polewamy się wodą. Dawniej śmigus i dyngus były osobnymi zwyczajami – śmigus oznaczał tradycyjne smaganie, czyli uderzanie wierzbowymi gałązkami lub polewanie wodą. Wszystko w formie zabawy – chłopcy smagali dziewczęta po gołych łydkach. Dyngus to inaczej wykup. Chłopcy chodzi od domu do domu i w zamian za życzenia i śpiew domagali się wykupu w postaci pisanek, słodczy, pieniędzy. Z czasem połączono te zwyczaje i dziś tylko polewamy się wodą. Dawniej chodzono po wsi z kogutem – symbolem sił witalnych i urodzaju. Kogutek był mile widzianym gościem w każdym gospodarstwie. Z czasem żywe zwierzęta zastąpiły te gliniane, drewniane. W Wielkanocny Poniedziałek święci się pola. Gospodarze wyruszają w procesji na pola. Święcą je palmami nasączonym wodą. Z tych pal robią krzyżyki i wbijają w ziemię, aby zapewnić sobie dostatek. To okazja do spotkań towarzyskich i rozmów, cieszenia się wspólnie spędzonym czasem i budzącą się do życia przyrodą.

Życzę zdrowych i spokojnych świąt!